

[Lange.]

Det er maaske taknemmeligt at bruge en saadan Agitation, men jeg synes ikke, det maa være rart at bruge en Agitation, som man ikke selv rigtig kan lægge Navn til, og jeg synes ikke, den højtærede Indenrigsminister maa kunne lægge Navn til den. Vi har ikke paa noget Tidspunkt været Modstandere af, at der gennem en lav Rente skabtes Mulighed for, at Erhvervene kunde arbejde saa billigt som muligt. Paa ethvert Tidspunkt, hvor min Medvirkning kunde have nogen Betydning, har jeg søgt at bane Vej for Konverteringen og derigennem at skabe billige Driftsforhold, ikke alene for Landbruget, men ogsaa for det øvrige Erhvervsliv. Det, som jeg har sagt i Dag og ved tidligere Løjligheder, er, at der skal være de naturlige økonomiske Tilstande til Stede i Landet for at gennemføre noget saadant, og enten har de ikke været til Stede, eller ogsaa er de — jeg kan ikke sige: ikke udnyttet, men man har gennem de Foranstaltninger, som man har villet gennemføre, modvirket det Maal, man sigtede efter. Hvem ejer Kapitalen, den Kapital, som den højtærede Indenrigsminister siger at vi vil værne? Det er jo ikke de faa, som den højtærede Indenrigsminister nævnte, det er i dette Forhold de mange og de smaa Indlaanere i Banker og Sparekasser. Men jeg er fuldt klar over, at man ikke vilde have kunnet værne dem mod at faa en lavere Rente, hvis de naturlige Forhold havde udviklet sig i den Retning. Vi mener imidlertid, at det, naar man ved Anbringelse af Penge i Obligationer kan faa 5 pCt., er umuligt uden Skade for den naturlige økonomiske Udvikling at tvinge andre til at skulle nøjes med 3 eller 3½ pCt. Der kommer derved en saadan Skævhed ind i de økonomiske Forhold, at det i det lange Løb vil være til Skade for Samfundet som Helhed, ogsaa for mange af dem, man søger at hjælpe.

Men jeg mener tillige, at man begaar en Uret mod Indlaanerne i Banker og Sparekasser ved ikke at lade dem nyde den Rente, som naturligt tilkommer dem. Medfører Udviklingen, hvad der naturligvis i en vanskelig Tid maatte være ønskeligt, at man faar en lavere Udlaansrente, stiller Sagen sig anderledes; men saa kunde det ogsaa komme til at indvirke paa Indlaanene, det er givet. Man maa benytte den samme Fremgangsmaade her i Landet som i andre Lande: det maa være den naturlige Rentetilstand i Samfundet, der bestemmer Udviklingen. Det kan den højtærede Indenrigsminister ikke komme uden om. Efter først at have paa-
staaet, at det var det samme, vi gjorde her,

som man havde gjort i andre Lande, sagde den højtærede Minister jo ogsaa, at man i andre Lande havde maattet benytte andre Fremgangsmaader, nemlig de Fremgangsmaader, som vi mener er de eneste rigtige.

Ordføreren (Hauch): De personlige Bemærkninger, som den højtærede Indenrigsminister henvendte til mig, vil naturligvis ikke forhindre Muligheden af et politisk Samarbejde i Fremtiden, men at de bedrer Vilkaarene derfor, kan den højtærede Minister dog vel ikke mene.

I øvrigt vil det maaske ikke være uberegtiget af mig, naar jeg betragter den højtærede Ministers Virksomhed for Gennemførelsen af Konverteringen og Rentenedsættelsen, at minde den højtærede Minister, som saa stærkt foreholdt mig mine moralske Forpligtelser, om, hvad der havde været hans moralske Forpligtelse paa det Tidspunkt, da han stod med alle 4 Partiers Tilslutning til Gennemførelsen af Konverteringen. Der-
som den højtærede Minister da havde taget de moralske Konsekvenser af den Stilling, han havde bragt sig selv og Rigsdagen ud i, vilde der, tør jeg sige til den højtærede Minister, være store Kredse baade i Toppen og i Bunden af Samfundet, der vilde have fundet, at den højtærede Minister tog de rigtige Konsekvenser af sin Stilling.

Gunnar Fog-Petersen: Den ærede Ordfører (Hauch) sagde før angaaende Behandlingen i de jyske Landboforeninger af det Kommissionsforslag, under hvilket Forstander Overgaards Navn staar, at det havde faaet en Modtagelse, som ikke var det gunstigt, og den ærede Ordfører føjede til: dette er Sandheden om den Ting. Naar den ærede Ordfører siger det, vil jeg ikke tvivle derpaa, men føje til, at det næppe er hele Sandheden. Thi hvorledes gaar det til inden for de jyske Landboforeningers Ledelse, naar en saadan Sag drøftes og en saadan Tilkendegivelse kommer frem? Saa forelægger Formanden Sagen, Formanden karakteriserer den, Formanden skaber Stemning om den, og efter at han har holdt sin udmærkede og klare Tale, gaar han ned og taler med de ledende Medlemmer; og saa modtager Formanden det Indtryk, som han har gengivet her som Udtryk for; hvad de jyske Landboforeningers Ledelse mener. Men hvem er Formanden for de jyske Landboforeninger? Det er den ærede Ordfører.

Formanden: Det vilde være meget ønskeligt, om Forhandlingen kunde til-